

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

1-2024

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

B.S.Turdiyev	
O'rta asr mutafakkirlarining jamiyat ideosferasi yangilanishi to'g'risidagi falsafiy qarashlar tahlili	182
B.E.Xusanov	
Tarbiya klasterlarining estetik tamoyillari	187
F.M.O'sarov	
Axborotlashgan jamiyatning shakllanishi va unda jamoat xavfsizligini ta'minlash mezonlari	190
F.F.Dadaboyev	
Yangi O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyatidagi transformasiya jarayonlarini tadqiq etishning nazariy-metodologik asoslari.....	193
Sh.Sh.Dadaxanov	
O'zbekistonda ichki ishlar idoralari faoliyatida xalq manfaatlari tamoyilini shakllantirishning ijtimoiy-falsafiy jihatlari	201

SIYOSAT

J.Q.Yusubov	
Davlat xizmatida yetuk kadrlarni shakllanishi – mamlakat taraqqiyotining asosi	206
B.Yalgashev	
“Siyosiy falsafa” va “Siyosat falsafasi” o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik masalalari.....	210
A.Xamdamiyov	
Fuqarolik jamiyati bilan bog'liq zamonaviy konsepsiyalarning mohiyati	214

TARIX

B.A.Usmonov	
Amir Temurning Xitoy yurishiga oid ba'zi mulohazalar	219
A.H.Адъгезалов	
Сотрудничество Узбекистана и Азербайджана в рамках гууам	224
F.X.Utayeva, M.A.Muxamedjonova	
To'qimachilik sanoatining rivojlanishida xotin-qizlarning o'rni	231
A.H.Boltayev	
V.A.Shishkinning shaxsiy arxiviga bir nazar	235
G'R.Mirzayev	
Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida O'zbekistonning yaqin qo'shnichilik va o'zaro ishonchga asoslangan hamkorligi	239
O.N.Nasirov	
Mustaqillikning dastlabki davrida O'zbekistonda aksiyadorlik jamiyatlarni shakllanishi	249
O.I.Rajabov	
Shifobaxshlik xususiyatiga ega bo'lgan ziyoratgohlar	253
П.Х.Исмоилова	
Деятельность отделения русско-азиатского банка в туркестане в конце XIX в начале XX века	257
H.S.Yusupov	
Otaniyoz Xo'janiyoz o'g'li Niyoziyning mudarrislik faoliyati	262
Sh.Y.Oxunjonova	
Toshkent shahri bozorlarida savdo va xizmat ko'rsatishda band bo'lgan aholining ijtimoiy tarkibi haqida ayrim fikr-mulohazalar (1990-2024 yillar).....	265
A.R.Nurmatov, D.X.Boyyeddayev	
Imom al-Buxoriy- buyuk muhaddis olim.....	272
П.Х.Исмоилова	
Банковская деятельность в Ферганской долине: возникновение и ее предпосылки в XIX—XX веках.....	276
G.X.Xasanboyeva	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligidagi sug'orish tizimi haqida ayrim fikr-mulohazalar (1950-1970 yillar).....	281

**MUSTAQILLIKNING DASTLABKI DAVRIDA O‘ZBEKISTONDA AKSIYADORLIK
JAMIYATLARINING SHAKLLANISHI****ФОРМИРОВАНИЕ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ В УЗБЕКИСТАНЕ В НАЧАЛЬНЫЙ
ПЕРИОД НЕЗАВИСИМОСТИ****FORMATION OF JOINT-STOCK COMPANIES IN UZBEKISTAN IN THE INITIAL PERIOD
OF INDEPENDENCE****Nasirov Otabek Nazirjanovich**

“Perfect university” nodavlat ta’lim tashkiloti dotsenti, t.f.n

Annotatsiya

Maqolada 1989-1996-yillarda O‘zbekiston Respublikasida aksiyadorlik ishining shakllanishi va rivojlanish tarixi haqida yozilgan. Aksiyadorlik ishini shakllantirish bosqichlarining qiyinchiliklari, ularning sabablari, shuningdek, bozor munosabatlarining shakllanishiga va respublikada aksiyadorlik ishining rivojlanishiga olib kelgan islohotlarning yanada chuqurlashishi ko‘rsatib berilgan.

Аннотация

В статье пишется история формирования и развития акционерного дела в Республике Узбекистан в 1989-1996 годах. Показаны сложности этапов формирования акционерного дела, их причины, а также дальнейшее углубление реформ, приведших к формированию рыночных отношений и развитию акционерного дела в республике.

Abstract

The article describes the history of the formation and development of joint stock business in the Republic of Uzbekistan in 1989-1996. The complexity of the stages of formation of a joint-stock business, their reasons, as well as the further deepening of reforms that led to the formation of market relations and the development of joint-stock business in the republic are shown.

Kalit so‘zlar: aksiyadorlik jamiyati, kredit, aksiya, emissiya, investitsiya, bank tashkiloti.

Ключевые слова: акционерное общество, кредит, акции, эмиссия, инвестиции, банковская организация.

Key words: joint-stock company, loan, shares, issue, investment, banking organization

KIRISH

XX asrning 80-yillari o‘rtalarida sovet davlatida boshlangan iqtisodiy o‘zgarishlar korxonalar va birlashmalarning moliyaviy resurslarini shakllantirish sohasiga jiddiy ta’sir ko‘rsatdi. Xo‘jalik tashkilotlariga byudjet mablag‘larini ajratishga kamaytirish siyosati olib borildi. Agar 1986-yilda byudjetdan mamlakat milliy iqtisodiyotiga sarflanadigan xarajatlar bor yo‘g‘i 226 milliard rublni tashkil etgan bo‘lsa, 1989-yil oxiriga kelib ular 201,5 milliard rublga kamaydi. Bank tizimi tomonidan kreditlarni cheklash siyosati tufayli korxonalar va tashkilotlarni ishlab chiqarishi sezilarli darajada kamaydi. 1985-yildan 1989-yilgacha bo‘lgan davrda sobiq SSSRda iqtisodiyotga kreditlarning umumiy hajmi 521,3 milliard rublga tushib ketdi.

ADABIYOTLAR VA TAHLILI METODOLOGIYA

Xalq xo‘jaligidagi iqtisodiy aloqalarning yo‘q qilinishi ishlab chiqarish munosabatlarining buzilishiga va belgilangan vazifalarning bajarilmasligiga olib keldi, bu esa o‘z navbatida iqtisodiy vaziyat sezilarli darajada yomonlashib ketdi va 80-yillarning o‘rtalaridan boshlab inflyatsiya jarayonlarini kelib chiqishiga sabab bo‘ldi.

Korxonalar va tashkilotlarni aksiyalashtirish sobiq SSSR uchun erkin pul omonatlarini yangi yanada oqilona va istiqbolli qo‘llash imkoniyatlarini ochdi. 80-yillarning ikkinchi yarmida korxonalar yarim asrlik tanaffusdan so‘ng yana qimmatli qog‘ozlarni ya’ni aksiyalarni chiqarishni boshladilar. Biroq korxonalarining aksiyalarni chiqarish bo‘yicha faoliyati qonuniy ravishda rasmiylashtirilmagan va davlat nazorati ostida bo‘lmagan. 1988-yilda korxonalar va tashkilotlar tomonidan qimmatli qog‘ozlarni chiqarish to‘g‘risida 1195-sonli qaror qabul qilindi, bu nihoyat aksiyalarni chiqarish faoliyatini qonuniylashtirdi. Ushbu hujjat korxonalarining emissiya faoliyatining faqat umumiy xususiyatlarini belgilab qo‘yganiga va ko‘plab masalalar hal qilinmaganiga qaramay u aksiyadorlik

faoliyatini rivojlantirishga sezilarli turtki berdi. Bularning barchasi korxonalar va tashkilotlar uchun mablag'larni safarbar etishga turtki bo'ldi.

Qaror to'liq o'z-o'zini moliyalashtirish va o'z-o'zini moliyalashtirishga o'tkazilgan korxonalar, shuningdek, tijorat banklariga ikki turdagi aksiyalarni chiqarishga ruxsat berdi: mehnat jamoasining aksiyalari va korxonalarining aksiyalari. Mehnat jamoasining aksiyalari faqat ushbu korxonalar xodimlariga sotilishi mumkin edi. Korxonalarining aksiyalarini boshqa korxonalar, tashkilotlar, banklar, ixtiyoriy jamiyatlar, kooperativlarga tarqatishga ruxsat berildi. Ikkala turdagi aksiyalarni sotishdan olingan mablag'lar ishlab chiqarishni rivojlantirish va kengaytirish, ilmiy-texnik taraqqiyot yutuqlarini joriy etish, yangi turdagi mahsulotlar ishlab chiqarishni tashkil etish va hokazolarga sarflanishi kerak edi.

Aksiyadorlik ishining dastlabki bosqichida chiqarilgan aksiyalar ko'p hollarda asosan mehnat jamoasiga sotilgan, aholiga yoki biron sababga ko'ra har kimga sotish imkoniyati har doim to'xtatilgan. Ehtimol, o'sha davrda ko'plab amaldorlar aksiyadorlik biznesining asl mohiyatini to'liq anglay olmadilar. Bundan tashqari, ehtimol ko'plab rahbarlar iqtisodiyotning sotsialistik tuzumidan uzoqlasha olmadilar.[1]

1990-yilda SSSRda mulk to'g'risida qabul qilingan qonun birinchi marta aksiyadorlik jamiyatlari mavjud bo'lish huquqini oldi va rasmiy maqomga ega bo'ldi. Qonunga ko'ra aksiyadorlik jamiyatining mulki jamoaviy mulkning bir turi sifatida belgilandi va kompaniyaning mulki aksiyalarni sotish va uning iqtisodiy faoliyati natijasida yaratilishi mumkin deb topildi. Ammo dastlabki bosqichda bu unchalik muammosiz o'tmadi. Buning sababi, bozor iqtisodiyotini tabiiy ravishda to'liq tushunmaslik tabiiy ravishda yangi iqtisodiy tushunchalarni ish hayotiga to'liq kiritilishiga to'sqinlik qildi.

Bundan tashqari, 1991-yil boshida O'zbekistonning iqtisodiyoti ko'plab ittifoq davlatlaridagi og'ir ahvolda edi. O'sha vaqtga kelib hozirgi iqtisodiy vaziyatning asosiy ko'rsatkichlari ishlab chiqarishda ham, aholining turmush darajasida ham yomonlashayotgan vaziyatni aniq ko'rsatdi. Shunday qilib, respublikaning ichki qarzi 1985-yildagi 6,7 milliard rubldan 1991-yilda 43,6 milliard rublgacha o'sdi, respublika ichidagi almashinuvdagi import 11,3 milliard rubldan 14,7 milliardgacha oshdi. Tashqi savdo aylanmasida O'zbekiston importi eksportdan ustun bo'lib, iqtisodiyotni tashqi eksportga bog'liq qilib qo'ydi. 1991-yil mart-aprel oylarida aholi uchun og'riqli 100 va 50 rubllik banknotlar almashinuvi amalga oshirildi va chakana narxlar 2,5-3 baravar oshirildi.

Mutaxassislar fikriga ko'ra, bu bir necha oy davomida vaziyatni barqarorlashtirishga, iste'mol bozoridagi keskinlikni yengillashtirishga imkon berdi.

NATIJALAR

Natijada, bu sanoat mahsulotlarining eng muhim turlarini ishlab chiqarish sohasiga ta'sir ko'rsatdi, masalan, 1990-yilga nisbatan 1991-yilda elektr energiyasi ishlab chiqarish 3,8 %, po'lat ishlab chiqarish 10 %, qora metallar prokati 21,3 %, elektr dvigatellari 8,4 %, traktorlar 9,5 %, kimyoviy tolalar va iplar 6,3 %, ko'mir qazib olish 9,3 % kamaydi. Boshqa tomondan, oziq-ovqat sanoati ham pasayib ketdi: go'sht ishlab chiqarish 13,8 %, kolbasa mahsulotlari 29,4 %, qayta ishlangan go'sht mahsulotlari 29,7 %, quruq mevalar 25 %, paypoq mahsulotlari ishlab chiqarish 9,8 %, poyabzal ishlab chiqarish 2,8% kamaydi.

1985-yildan 1991-yilgacha aholi jon boshiga qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish 6,6 foizga pasayib ketdi. Bundan tashqari, aholi oziq - ovqat narxlarining o'sishini keskin his qildi: masalan, go'sht mahsulotlari narxlarining yig'ma indeksi 1990-yilga nisbatan 235,5 %, baliq mahsulotlari 251,4 %, hayvon yog'i 239,3 %, kartoshka 305,6 %, shakar 244,2 % tashkil etdi. 1991-yilda paxta matolari narxi 307,4 %, kiyim - kechak va ichki kiyimlar 260,6 %, kir yuvish sovuni 213 %, trikotaj buyumlar 274,6 %, charm va to'qimachilik poyabzallari 265,3 %, elektr mahsulotlari 255,3 % oshdi. Bunday sharoitda eski iqtisodiy boshqaruv tizimiga rioya qilish falokatga olib kela boshladi. 1991-yil 18-noyabr kuni O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining VIII sessiyasida "Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy mulk to'g'risida"gi qonun qabul qilindi. Qonunda mulk turlarini bosqichma-bosqich va maxsus dasturiy rivojlantirish ko'zda tutilgan.

Davlat tasarrufidan chiqarishning dastlabki bosqichida turli xil mulk turlari, shu jumladan aksiyadorlik shakllari paydo bo'la boshladi. Shunday qilib, 1991-yili birinchi aksiyadorlik jamiyatlaridan biri - O'zbekiston Respublikasi respublika universal tovar -fond birjasi-Toshkent (birja -Toshkent) tashkil etildi va uning emissiyasini tashkil etish O'zbekiston Respublikasi moliya

TARIX

vazirligida ro'yxatdan o'tkazildi. Ammo o'sha davrda asosiy e'tibor ko'proq kichik mulk egalik turini shakllantirishga qaratildi.

MUHOKAMA

1991-yil noyabr oyida qimmatli qog'ozlar bilan ishlashga ixtisoslashgan birinchi brokerlik kompaniyalari tashkil etilishi boshlandi. Birjaning Fond bo'limida aksiyalarni sotish bo'yicha birinchi birja auksionlarini o'tkazish, aksiyadorlik jamiyatlarini tashkil etish va aksiyalarni sotish orqali xususiylashtirish imkoniyati qonun bilan belgilandi (O'zbekiston Respublikasining davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish to'g'risidagi Qonunining qabul qilinishi).

Agar iqtisodiyotdagi o'zgarishlar jarayonida boshida kichik korxonalar sotilgan bo'lsa, 1992-yildan boshlab yengil, oziq-ovqat va qayta ishlash sanoati, ko'mir qazib olish, transport, aloqa va boshqa o'rta va yirik korxonalar aksiyadorlik jamiyatlariga aylantirila boshlandi. Aksiyadorlik jamiyatiga kirgan korxonalarining qiymatiga qarab, u qimmatli qog'ozlar bozorida sotiladigan aksiyalarni chiqardi. Aksiyalarning 25 % davlatga, 25 % mehnat jamoasiga, 10 % boshqa korxonalarga, 10 % xorijiy investorlarga, 30 % erkin savdoga qo'yildi. Aksiyadorlik jamiyatlarining aksiyalarini sotish uchun Respublika fond birjasi tashkil etildi.

1992-1993-yillarda 28846 ta yuridik shaxs tomonidan 53902 ta obyekt xususiylashtirildi.[2]

1992-yilda qabul qilingan xo'jalik jamiyatlari va shirkatlari to'g'risidagi qonun aksiyadorlik jamiyatlarini tashkil etish, ularning faoliyat ko'rsatishi, aksiyalar chiqarish va ularni ro'yxatdan o'tkazish prinsiplarini belgilovchi mexanizmga aylandi. 1993-yilda O'zbekiston Respublikasining qimmatli qog'ozlar va fond birjasi to'g'risidagi Qonuni qabul qilindi, unda besh turdagi qimmatli qog'ozlar, shu jumladan, aksiyalar muomalaga chiqarilishi tartibga solindi.

1994-yildan boshlab davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonining ustuvor yo'nalishlari aholini qimmatli qog'ozlar bozorini rivojlantirish va ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlarini shakllantirish orqali iqtisodiy islohotlar jarayoniga keng jalb qilish, shu bilan birga davlatga tegishli aksiyalar ulushini kamaytirishdan iborat bo'ldi. Davlat korxonalarini o'zgartirish natijasida tashkil etilgan yopiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlarini ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlariga aylantirish tavsiya etildi. Bu esa o'z navbatida investitsiyalarni keng jalb qilish uchun sabab bo'ldi.

Ushbu chora-tadbirlarning barchasi iqtisodiyotning turli sohalarida ko'plab aksiyadorlik jamiyatlarini shakllantirish uchun sharoit yaratdi. Shunday qilib, Respublika Prezidentining 1993-yil 26-yanvardagi Farmoni bilan "O'zavtoyol" avtomobil yo'llarini qurish va ulardan foydalanish bo'yicha davlat aksiyadorlik konserni tashkil etildi. 1994-yil oxiriga kelib aksiyadorlik jamiyati balansidagi avtomobil yo'llarining uzunligi 43318 km ni tashkil etdi.[3]

"O'zbekbirlashuv" iste'molchilar jamiyati uyushmasi 1994-yil 7-iyulda umumiy ovqatlanish chakana savdosi, firma do'konlari tarmog'i, qishloq aholisidan qishloq mahsulotlarini xarid qilish va h.k.larni tashkil etish bo'yicha O'zbekiston iste'molchilar kooperatsiyasi aksiyadorlik jamiyatining Markaziy Ittifoqiga aylantirildi.[4]

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1994-yil 22-apreldagi PF-840-son farmoni bilan "O'zbekdonmahsulot" Davlat konserni xalq xo'jaligi va aholini don, un, non, qandolat mahsulotlari va boshqalarni ishlab chiqarish va ta'minlash bo'yicha "O'zbekdonmahsulot" davlat aksiyadorlik korporatsiyasiga aylantirildi.[5]

"Ortopediya 1996" ilmiy-texnik kompleksi aksiyadorlik jamiyatiga aylantirildi. Jamiyat asosan protezlar ishlab chiqarib, ushbu korxonaning aksariyat aksiyalari Yevropa va Arab kompaniyalari Treyding (Chexiya) va Xilol (O'zbekiston-Arab qo'shma korxonasi) tomonidan egalik qilindi.[6] Ko'rib turganingizdek, aksiyadorlik turidagi korxonalar turli bo'lib, ular iqtisodiyotning barcha sohalariga va milliy iqtisodiyot hayotining boshqa sohalariga ijobiy ta'sir qilib bordi.

Iqtisodiyotni moliyaviy ta'minlash va rivojlantirish uchun 90-yillarning boshlarida tijorat banklari shakllana boshladi. Ularning aksariyati aksiyadorlik turdagi banklariga aylantirildi. "O'zbekdonmahsulot" davlat aksiyadorlik korporatsiyasi faoliyatini moliyaviy ta'minlash uchun 1994-yilda Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 20-iyundagi 311-son qarori bilan aksiyadorlik-tijorat "Gallabank" tashkil etildi.[7]

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1995-yil 2-iyundagi farmoni, Vazirlar Mahkamasining 1995-yil 3-iyundagi 210-sonli "O'zbekiston Respublikasida xalqaro turizmning zamonaviy infratuzilmasini yaratish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori bilan

"O'zsayehatinvestbank" aksiyadorlik-tijorat banki ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyati tashkil etildi (1998-yildan bank Milliy bank bo'limiga aylandi).[8]

1995-yil 21-dekabrda Oliy Majlisning IV sessiyasida "O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki to'g'risida" va "bank va banklar faoliyati to'g'risida"gi qonunlar qabul qilindi. Bu vaqtga kelib Respublikada 20 ta tijorat banki faoliyat ko'rsatgan, ulardan 19 tasi aksiyadorlik banklari bo'lgan.

XULOSA

Respublikada aksiyadorlik ishini yanada rivojlantirish maqsadida normativ hujjatlarni qabul qilish bilan ta'minlandi. 1995-yilda aksiyadorlik jamiyatlari tomonidan dividendlarni hisoblash va to'lash tartibini tartibga soluvchi hujjatlar to'plami qabul qilindi. Unda dividendlarni hisoblash bo'yicha hisob-kitoblarning aniq misollari, shu jumladan aksiyalarning davlat ulushi ko'rsatilgan. Shuningdek, 1995-yilda davlat korxonalarini ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlariga aylantirishning yagona tartibi qabul qilindi, bu jarayonni maksimal darajada soddalashtirish va tegishli hujjatlarni rasmiylashtirish muddatlarini qisqartirishni nazarda tutdi. Davlat korxonalarini aksiyadorlik jamiyatlariga aylantirish jarayonida ro'yxatdan o'tkazish yig'implari va boshqa to'lovlar undirilmasligi ko'rsatildi.

Davlat mulki korxonalarini aksiyadorlik jamiyatlariga jadallashtirish va qimmatli qog'ozlar bozorini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida 1995-yil 12-iyundagi qaror natijasida tashkil etilgan ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlariga moliya vazirligi tomonidan ro'yxatdan o'tkazilishida yengilliklar yaratib berildi. (O'zbekiston Respublikasi moliya vazirligi va Davlat mulki qo'mitasi tomonidan 1995-yil 16-iyunda tasdiqlangan).

Qimmatli qog'ozlar ko'rinishidagi xorijiy investitsiyalarni jalb qilish (asosan aksiyadorlik jamiyatlari aksiyalarini sotib olish) uchun chet el emitentlarining qimmatli qog'ozlarini O'zbekiston Respublikasi hududida va O'zbekiston emitentlarining chet ellarda qo'yish, ro'yxatdan o'tkazish va joylashtirish tartibi belgilandi. Xorijiy emitentlar tomonidan O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozorida qimmatli qog'ozlarni joylashtirish huquqi berildi.

Aksionerlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi qonun 1996-yil 26-aprelda qabul qilinib, unda aksiyadorlik jamiyatining tashkiliy asoslari, uni tashkil etish, boshqarish, faoliyat ko'rsatish, tugatish, investorlarning huquqlari va manfaatlarini himoya qilish, bugungi kunda ham Respublika hududida amal qila boshladi.

Ushbu choralarni qo'llanishi Respublikamizda aksiyadorlik turdagi tashkilotlarni ko'payishiga olib keldi. Keyingi davrlarda ham ushbu turdagi jamiyatlarning faoliyati iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatganligini ko'rishimiz mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Цепляева, С.А. Психологическая безопасность и математический подход к потребительскому кредитованию /С.А. Цепляева, Н.Е. Попова// Проблемы современного аграрного образования: содержание, технологии, качество: материалы Международной научно-методической конференции. 2018. С. 316-321.
2. O'z MA, M-65- fond, 1-ro'yxat, 95-ish, 2-varaq.
3. O'z MA, M-65- fond, 1-ro'yxat, 52-ish, 1-varaq.
4. O'z MA, M-27- fond, 1-ro'yxat, 90-ish, 1-varaq
5. O'z MA, M-61- fond, 1-ro'yxat, 79-ish, 1-varaq
6. O'z MA, M-22- fond, 1-ro'yxat, 2-ish, 67,105-varaq
7. O'z MA, M-61- fond, 1-ro'yxat, 79-ish, 1,2-varaq
8. O'z MA, M-4- fond, 2-ro'yxat, 202-ish, 2-varaq
6. SGA RU,f m-61, op 1, yed.xr 79, s 1
7. SGA RU,f m-22, op 1, yed.xr 2, s 67, 105
8. SGA RU,f m-61, op 1, yed.xr 79, s 1-2